

El barranc als afores d'Albocàsser. 30

safarejos, amb l'obligació de tornar dites aigües al barranc. Segarra pagarà a l'any una lliura de plata"

ELS MOLINS GARCÉS

Pujant per la carretera que va des d'Albocàsser a Catí, després d'haver deixat la que ens duu a Tírig, a pocs quilòmetres i a la dreta, com emergida del llit del barranc, apareix la silueta de la rampa majestuosa del primer molí. És la rampa més remarcable de tota la conca i la més potent. Un cop hi som, seguint barranc amunt, a pocs metres, en troben un altre, també de rampa, però aquesta no té cap tret destacable.

Aquests molins s'anomenen Garcés perquè en la seva història més recent van tenir

Boca de la rampa. 32

Escalera de la rampa. 31

un propietari catinenc de cognom Garcés. Jo per fer-ne la descripció els anomenaré: Molí Garcés I, i Molí Garcés II, respectivament.

Pel que fa a llur datació les determinacions del Magnífic Consell d'Albocàsser ens aporten prou llum:

LXXXIV

fer un molí o molins en la mateixa aygua pagantli sinch lliures de quindení q. son de 15 anys en 15 anys y deu sous de sens cascun any per cada molí ques fassa i quant no tinga efecte este tracte done lo dit consell lloch quel fassa lo dr. Gali o altri per hell sens que la vila li aja de donar ninguna cosa ni hell a la vila.

LXXXVI

"Sobre la construcció del molino de Benafeixines.-Albocàcer a 17 de mayo de 1654".

"En 17 de maig 1654 en ple consell ajustats en la sala de la vila lo numero de dihuyt homens fonch determinat de que se lliurarà

al Dor. Gali les 200 ll. que a de donar lo mercader del carbo de la tallada les quals les cent seruirén pera pagar la llicencia de fer un molí o molins en la riu de benifeixines y la demes cantitat que se entregue en poder de la vila y que si a llicencia particular pera fer dits molí o molins y que no se aja de pagar lo quindení ni sensos fins tant molga lo molí o molins".

El senyor Garcés baixava cada dia des de Catí per engegar-los. Endemés dels molins posseïa una finca vasta de "malea" (cal dir que per aquests indrets la malea és molt curta i la junça que hi creix és molt menjívola i molt delerada pels ramats). L'esmentada propietat la va vendre a Batiste Moliner, de Benafeixines. A hores d'ara molins i finca són dels seus hereus. Són informacions facilitades per José Centelles Roca, Pepet del mas de Brusca, de 84 anys, criat a la zona i amic de mon pare.

Segons son pare de Pepet, el molí Garcés II era el més vell i el dedicaven a moldre pín-sos i llegums per fer farinetes, menja popular de l'època. El blat el molia el Garcés I.

El primer moliner que recorda Pepet fou

"Construcció de un molino.-Albocàcer a 28 de marzo de 1654".

" En 28 de mars de 1654 ajustats y congregats en la sala de la vila de Albocacer ab consell ple de dihuyt homens fonch determinat de q. si lo señor Comanador major donantli cent lliures de la llicencia de poder